

Zenon Hendel

Dobrzejowice, gm. Żukowice, woj. legnickie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 21, 23-24

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DĄBROWA BISKUPIA
woj. bydgoskie
Stanowisko 21

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
Instytut Prahistorii
Zakład Prahistorii Polski

Badania prowadził zespół pod kierunkiem doc. dr hab. Aleksandry Cofta-Broniewskiej. Finansowało BGDZ w Bydgoszczy. Siódmy sezon badań. Ślad osadnictwa społeczeństw schyłkowo-paleolitycznych /?, mezolitycznych /kultura janiszewska/, oraz osiedla ludności kultury pucharów lejkowatych z faz IIB i IIIC.

Prace eksploracyjne skoncentrowano w rejonie zwartego zagospodarowania osiedla kultury pucharów lejkowatych identyfikowanego z grupą mątewską. Reprezentuje ono "młodszy" etap /DB II/ zasiedlenia stanowiska przez społeczności tej kultury /szerszą charakterystykę kulturową osiedli KPL wyeksponowano szerzej w sprawozdaniu z badań w roku 1986/, datowany na późny odcinek fazy IIIC, tj. na około 2 500 BC. Badania objęły północno-wschodnią i północną strefę kulminacji oraz fragment kulminacji wzniesienia identyfikowanego z "dzielnica" mieszkalną osiedla DB II.

Ogółem badano powierzchnię 175 m² /165 m² przebadano całkowicie/. W obrębie badanej w tym roku części osiedla "mątewskiego" odkryto łącznie 70 obiektów, w tym 25 "jam" gospodarczych, silnie zróżnicowanych funkcjonalnie między sobą. Wśród "jam" można, generalizując ich zmienność, wyróżnić obiekty zasobowe gromadzące produkty żywnościowe /"spichrze"/, obiekty śmietnikowe, piece o glinianej osnowie konstrukcji w formie gliniastego płata polepy, obiekty produkcyjne kamieniarstwa, paleniska.

Oppócz obiektów gospodarczych odsłonięto 45 dołków posłupowych. Większość z nich tworzy przyziemie drewnianej osnowy konstrukcji budowli naziemnej - "chaty", zlokalizowanej w strefie kulminacji wzniesienia. Sądzić należy, iż odkryto tutaj kolejny /5-6/ układ podomowy w formie zwartego zespołu obiektów gospodarczych oraz naziemnej budowli mieszkalnej o funkcji "zagrody". W świetle badań wydaje się w pełni uzasadnioną wcześniej wysunięta hipoteza /por. sprawozdania z lat ubiegłych/ odnośnie reguł konstrukcji rozległego systemu zabudowy osiedla "mątewskiego", zorganizowanego w zwarte kompleksy, zróżnicowanych pod względem przeznaczenia, konstrukcji osadowych tworzących najpewniej układ pojedynczych, rozproszonych "zagród".

Badania dostarczyły także bogatego zbioru frędzel "ruchomych", w tym ceramiki naczyniowej, wytworów krzemieniowych, wytworów kamiennych. Z badań osiedla DB II pochodzą też liczne materiały osteologiczne, stwarzające podstawę przynajmniej wstępnej charakterystyki konsumpcji, a pośrednio składu gatunkowego pogłowia "mątewskiego".

Wartość poznawcza pozyskanych dotąd materiałów frędzlowych jest bardzo duża, stąd przewidują się kontynuację prac eksploracyjnych.

DĘBCKYNO
woj. koszalińskie
Stanowisko 53

patrz
okres wpływów rzymskich

DOBREJOWICE, gm. Żukowice
woj. legnickie
Stanowisko 2

Muzeum w Głogowie
Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski

Badania prowadził mgr Zenon Bendel. Finansowało Muzeum w Głogowie, Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski. Piąty sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych.

Stanowisko zagrożone eksploatacją piasku znajduje się przy północno-wschodnich zabudowaniach wsi Dobrejowice, w rejonie dużej piaszczyny. Badania skoncentrowano przy jej południowo-wschodniej krawędzi. założono wykop o powierzchni około 590 m². Przebadano łącznie 93 obiekty, wśród których dominowały ślady po słupach oraz jany gospodarcze. W kilku wypadkach odnotowano nawarstwiające się na siebie obiekty o stratygrafii stwarzające możliwość chronologicznego rozwarstwienia znalezionych w nich materiałów archeologicznych. Pozyskano 11 462 fr. naczyń, 17 całych naczyń glinianych, przesłiki, fra-

ment łyki glinianej, 48 przedmiotów kamiennych /siekiery, toporki, rozcieracze, tłuczki, fragmenty kamieni szlifierskich oraz żarnowych/, 3317 ułanków kostnych oraz stosunkowo nieliczny materiał krzemienisty. Z wstępnej analizy tych materiałów wynika, że kilka obiektów należy wiązać z grupą południową kultury pucharów lejkowatych. Stratygrafia przecinających się jam wskazuje, że jest to najstarsza faza osadnictwa na tym stanowisku. Natomiast pozostałe obiekty są śladami po osadnictwie grupy wschodniej kultury pucharów lejkowatych, przypadającym na fazę lubońską.

Materiały zabytkowe znajdują się w Muzeum w Głogowie, Ośrodku Archeologiczno-Konserwatorskim.

DUDKA, gm. Wydminy
woj. suwałskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Epoki Kamienia
w Warszawie

Badania prowadził dr Witold Gumieński przy współudziale mgr. Jana Fiedorczuka. Finansował WKE w Suwałkach. Trzeci sezon badań. Osadnictwo z różnych okresów neolitu - głównie typ Zedmar, także ślady osadnictwa mezolitycznego.

Badania prowadzono w dwóch wykopach o łącznej powierzchni 48 m². Jeden /20 m²/ założono u podstawy brzegu wyspy w celu dalszego rozpoznania układu stratygraficznego, drugi /28 m²/ powiększył dotychczasowy wykop na wyspie przy górnym załamie brzegu, w miejscu najintensywniejszego występowania wszelkich zabytków.

Układ stratygraficzny i uzyskane daty C¹⁴ wskazują, że wyspa była wielokrotnie penetrowana w epoce kamienia. Najstarsze ślady sięgają przynajmniej początku mezolitu /fragment narzędzia rógowego z torfu z patykami i szyszkami sznnowymi datowany C¹⁴ na okres preborealny: 7 660 ± 70 BC, Gd-3310/, a najmłodsze pochodzą ze schyłku neolitu /ceramika z ornamentem sznura/. Stwierdzono następstwo stratygraficzne dla dwóch różnych technologicznie rodzajów ceramiki paraneolitycznej. Na początek okresu subborealnego przypada ceramika z domieszką mieszaną kamiennie-roślinną /spąg torfu czarnobrunatnego gruzełkowatego: 2 920 ± 110 BC, Gd-2593/. Ceramika bez widocznej domieszki jest od niej starsza, gdyż wystąpiła w zalegającym niżej torfie brunatnym słabo rozłożonym z gałęziami drzew liściastych, pochodzącym zapewne z okresu atlantyckiego. Obecność starszych nielicznych materiałów mezolitycznych /m.in. prosty tyłczak, skrobacz pyskowany i łukowy/ stwierdzono również na górnym załamie brzegu wyspy w smugach piasku ze żwirami i brunatnym torfem. Są one przykryte piaskiem i resztkami próchnicy i dopiero nad nim występuje torf czarny silnie spiaszczony, skupiający większość materiałów zabytkowych, w tym też typu Zedmar.

Ogółem w tym sezonie uzyskano: 19 140 zwierzęcych szczątków kostnych, 1 230 fragmentów ceramiki w tym 55 wydzielonych /nowością jest obecność ceramiki kultury amfor kulistych/, 964 zabytki krzemienne w tym 97 narzędzi i 3 rdzenie, 19 wyrobów kościanych /m.in. wisłorek z zębem ornamentowanym wzdłuż korzenia rzędem nacięć na wzór "X", 2 fragmenty toporów typu wągowego - "T"-kształtne/ oraz kilkanaście zabytków w innych surowców /"koraliki" ze skamielin, 2 brytki bursztynu/. Pobrano próbki do badań palinologicznych i na makroszczątki /doc. K. Wasylińska, mgr D. Nalepka/.

Badania będą kontynuowane.

GARBÓW, gm. Dwikozy
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 3

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Marek Florek. Finansował EBIDZ w Tarnobrzegu. Badania ratownicze. Grób zbiorowy ludności kultury słockiej.

Badania ratownicze objęły odkryty przypadkowo i znacznie zniszczony grób zbiorowy ludności kultury słockiej. Znajdował się on na stoku wysoczyzny, między prowadzącą niewielkim wąwozem drogą a podwórką gospodarstwa Garbów nr 97.